

Лейф Г. В. Першон - „Онзи, който убие дракона“

Вратовръзка с петно от сос, чугунен капак на тенджерата и обикновен малък чук със счупена дървена дръжка. Това бяха трите най-забележителни неща, които откриха криминалистите от полицията в Солна при първоначалния оглед на местопрестъплението. Изобщо нямаше нужда човек да е криминалист, за да се досети, че най-вероятно тези предмети бяха използвани за убийството на жертвата. Стига да има очи да вижда и достатъчно здрав стомах, за да издържи на огледа.

А колкото до чука с пречупена дръжка, съвсем скоро щеше да се окаже – едва ли не с още по-голяма вероятност, – че са сбъркали и всъщност не се е стигнало до употребата му, когато извършителят е светил маслото на жертвата.

Докато криминалистите се занимаваха с техните неща, следователите изпълниха своите си тривиални задължения. Звъняха по вратите на съседите, осведомиха се за жертвата и евентуални наблюдения, които биха могли да се свържат с деянието. Една от цивилните служителки, понеже по принцип те отговарят за подобни неща, се зае да изрови всичко възможно от компютъра.

Съвсем скоро бе обявена печалната истина за обичайната жертва на убийство в историята на шведската криминалистика за сто и петдесетте години, в които се бе водила статистика. Впрочем сигурно и от много по-рано, понеже ръкописните присъди точно в тази област още от ранното средновековие разкриваха същата картина, както съдебната статистика на съвременното общество. Класическата шведска жертва на убийство, ако щете, от хиляда години насам. На съвременен език: „Самотен мъж на средна възраст, социално маргинализиран и тежко алкохолизиран.“

„Просто най-обикновен пияница“ – както ръководителят на предварителното следствие, криминален комисар Еверт Бекстрьом от полицията в Солна, определи жертвата по време на доклада пред шефа си след първата сбирка на екипа по случая.

Макар показанията на съседите и извадките от различни регистри да бяха достатъчни, дори предостатъчни, двамата криминалисти допълнително подкрепиха аргументите си.

„Типично убийство на пияница ми се вижда, Бекстрьом“ – така обобщи случая по-възрастният от тях, Петер Ниemi, по време на същото първоначално съвещание, когато изложи своето и на колегата си виждане по случая.

Вратовръзката, капакът на тенджерата и чука принадлежали на жертвата и били налични в апартамента отпреди неприятностите. Вратовръзката чисто и просто си висела на шията на убития. Под яката на ризата, както е редно, ала в случая малко по-стегната и за по-сигурно застопорена под гръкляна с още един възел.

В същия апартамент двама души, единият от които според пръстовите отпечатыци – самата жертва, вероятно бяха посветили часовете преди убийството на съвместно хапване и пийване. Празни бутилки от алкохол и кенове от силна бира, чаши, от които бяха пили бира и водка, остатъци от храна в две чинии на масата в дневната, които заедно със съответстващите им остатъци в тясната кухничка разкриваха, че последното ястие на жертвата се бе състояло от класическите за шведската кухня запържен бекон и бобена яхния. Последната всъщност полуфабрикат: съдейки по опаковката в кофата за боклук – купена същия ден от близкия супермаркет ИКА. И преди сервирането затоплена в чугунената тенджерата, с чийто капак извършителят по-късно същата вечер няколко пъти е халосал по главата своя домакин.

Съдебният лекар също бе стигнал до подобни изводи. Беше ги изложил пред криминалиста, който бе присъствал на аутопсията, тъй като щеше да е зает с нещо по-важно по времето, предвидено за съвещанието на разследващата група. Със сигурност

окончателната му експертиза в писмен вид щеше да се позабави някоя и друга седмица, но за първоначалната устна преценка стигаха и стандартните разрези наред с опитното око.

– Пияница, както вие, полицаите, имате навика да определяте такива като нашия клетник – обясни съдебният лекар, който за разлика от присъстващите все пак бе образована личност и се очакваше да си мери думите.

Съвкупността от всичко – показанията на съседите, безрадостните извлечения от регистрите относно личността на жертвата, намерените на местопрестъплението предмети, наблюденията на съдебния лекар – разкриваше пред полицията всичко, което трябваше да знае. Двама пияници, близки познати от по-рано, се срещат, за да хапнат едно-друго и да изпият значително повече, сетне се скарват за някоя от всевъзможните безсмислици в своето общуване. И единият слага край на вечеринката, убивайки другия.

Нищо особено заплетено. И беше съвсем възможно да открият извършителя в най-близкото обкръжение от приятелчета на жертвата, дори бяха започнали да проверяват сред тях. Убийства като това биваха разкривани в девет от десет случая и досието обикновено се предоставяше на прокурора след не повече от месец.

Така де, съвсем рутинна процедура, та на никого от полицаите от Солна, присъствали на първоначалното съвещание, и през ум не би минало да потърси външни специалисти, например по психологично профилиране от Кралската криминална полиция, а може би дори направо професора по криминология от Главно управление на Кралската полиция, който впрочем живееше само на няколко пресечки от дома на жертвата.

А и никой от въпросните експерти не бе влязъл във връзка с групата по своя инициатива, което в конкретния случай бе добре, понеже те без съмнение щяха да потвърдят, че нещата са точно каквито са. Така че поне нямаше шанс да ги хванат по бели гащи, що се отнася до научните доказателства.

Защото щеше да се окаже, че всичко гореописано: измъдреното благодарение на събраните доказателства, на натрупания полицейски опит и на обичайния нюх, който всички истински ченгета придобиват с времето – бе толкова погрешно, та чак смърдеше.

– Кажи ми най-същественото, Бекстрьом – нареди висшестоящият му ръководител Ана Холт, главен комисар в комисариата на Вестерурт, когато в деня след убийството Бекстрьом изложи пред нея случая.

– Просто най-обикновен пияница – заяви той и кимна уверено.

– Окей, имаш пет минути – въздъхна Холт, в чийто дневен ред имаше още много задачи, някои доста по-важни от проблема на Бекстрьом.

В четвъртък, 15 май, се развиделяваше над Хаселстиген 1 в Солна още в 3:20 сутринта. Точно два часа и четирийсет минути преди Септимус Акофели, 25, да стигне до същия адрес, за да достави сутрешния вестник.

Всъщност Септимус Акофели беше куриер, но вече близо година припечелваше допълнително, разнасяйки сутрешните вестници по няколко от пресечките на Росундавеген, включително в сградата на Хаселстиген 1. Същият беше бежанец от Южна Сомалия, родом от селце, разположено само на половин ден път пеша от границата с Кения. Бе пристигнал в новата си родина в деня, когато навършваше 13 години, а причината да попадне именно в Швеция бе, че леля му, чичо му и няколко братовчеди бяха забегнали в тази страна пет години по-рано и всичките му останали

роднини бяха мъртви. Или убити, ако щете, понеже малцина си бяха отишли от естествена смърт.

Септимус Акофели не бе обикновен сомалийски бежанец, пристигнал тук наслуки. Имаше близки роднини, които да се погрижат за него, пък и основателни хуманитарни причини да бъде приет. Май всичко се бе наредило добре. Или поне дотолкова, колкото би имал право да изисква човек като него.

Септимус Акофели се бе справил с шведското училище със сносни, дори добри оценки по повечето предмети. После следва три години в Стокхолмския университет. Завърши английска филология. На двацет и две вече имаше шведска шофьорска книжка и шведско гражданство. Кандидатства на няколко места за работа и накрая го взеха. Куриер на велосипед в „Екокуриери“ – „Доставки за онези, които пазят нашата планета“. После, веднага щом първите известия за изплащане на студентския му заем цъфнаха в пощенската кутия, заработи допълнително като разносвач на вестници. От две-три години живееше сам в едностаяна кухня на Фурнбюеген в Ринкебю.

Септимус Акофели си гледаше работата. Никому не тежеше. Скоростно бе постигнал повече от мнозина, независимо от произхода, и се справяше по-добре от почти всички със същите корени като неговите.

Септимус Акофели не бе обикновен сомалийски бежанец. Първо, Септимус беше необичайно сомалийско име дори в ограниченото християнско малцинство, второ – кожата му бе значително по-светла, отколкото на неговите сънародници. Това имаше просто и стандартно обяснение, а именно: пасторът от африканската мисия на английската църква Мортимър С. Крейг – С като Септимус – бе нарушил шестата заповед. Бе надул корема на майка му, получил прозрение за тежкия си грях, измолил прощката Господня и почти веднага се бе върнал в родната енория в селцето Грейт Дънсфорд в Хемпшир – между другото, разположено във възможно най-пасторална местност.

В четвъртък, 15 май, в 06:05 сутринта Септимус Акофели, 25, намери трупа на убития Карл Даниелсон, 68, в антрето на апартамента му на първия етаж на Хаселстиген 1 в Солна. Вратата на жилището зееше широко отворена, а тялото лежеше на около метър от прага. Септимус Акофели изпусна броя на „Свенска Дагбладет“, който секунди по-рано възнамеряваше да мушне в пощенската кутия на абоната Даниелсон. Наведе се и огледа трупа с извънредно старание. Дори докосна предпазливо скованите му бузи. Сетне поклати глава и набра спешния номер 112 на мобилния си телефон.

В 06:06 часа бе свързан с централата на полицията на Кунгсхолмен, Стокхолм. Операторът каза да изчака на телефона и се свърза с патрулна кола на полицията във Вестерурт, намираща се на Фрьосундаледен, само на неколкостотин метра от конкретния адрес. „Предполагаемо убийство на Хаселстиген едно в Солна.“ Освен това „лицето от мъжки пол“, което се бе обадило, звучало „подозрително спокойно и овладяно“, което май бе добре да се има предвид, ако все пак се окажеше не някой, дето си прави майтап с полицията, а човек с „по-сериозни психични проблеми“.

Обаче операторът не подозираше, че нещата бяха много по-прости. Че тъкмо Септимус Акофели бе извънредно подходящ за случай като този. Та той още на съвсем крехка възраст бе видял повече убити и обезобразени хора от почти всички останали девет милиона жители на новата му родина.

Септимус Акофели беше дребен и хилав, висок 167 сантиметра и с телесно тегло 55 килограма. Но беше енергичен и трениран – нещо съвсем естествено за човек, който търчи по стъпала по няколко часа всяка сутрин и посвещава деня на пердашене с

велосипеда с писма и пратки за тръпнещи в очакване клиенти, които пазят нашата планета, та не е редно да чакат и да кършат пръсти напразно.

Септимус Акофели изглеждаше добре – с мургава кожа, класически изчистени черти на лицето и профил, който приличаше на прекопиран от рисунка на старовремска египетска ваза. Естествено, той нямаше представа какво се въртеше в главата на шведския полицаи на средна възраст, телефонист в централата на стокхолмската полиция, а колкото до спомените му от детството – бе направил всичко възможно да ги забрави.

Най-напред изпълни заръката да изчака на телефона. След две-три минути поклати глава и затвори телефона – полицията явно вече го бе забравила, свали вестникарската чанта и седна на стъпалата пред вратата на апартамента, за да остане в сградата, както пък той бе обещал.

След няколко минути се уреди с компания. Най-напред някой предпазливо отвори и затвори входната врата. Последва промъкване по стълбите. Сетне се появиха двама униформени полицаи, най-напред мъж над четирийсетте, а зад него значително по-млада колежка. Дясната си ръка полицаят държеше върху кобура на пистолета, а лявата вдигна напред да го посочи. По-младата му колежка, която го следваше по петите, в десницата си бе стиснала телескопична стоманена палка.

– Окей – каза патрулният, като кимна към Акофели. – Сега ще направим следното. Първо ръцете зад главата, после се изправяме мирно и кротко, обръщаме се с гръб и се разкръчваме...

Кои, помисли си Септимус Акофели и направи каквото му бе наредено.

Хаселстиген е малка пресечка на Росундавеген, има-няма 200 метра, разположена на половин километър западно от футболния стадион, съвсем близо до старите студия на компанията „Шведска киноиндустрия“ в тъй наречения Филмов град в Росунда. Понастоящем преобразен в жилищен квартал с апартаменти само за избрани – и със съвсем различни обитатели от живущите на Хаселстиген 1.

Сградата на Хаселстиген 1 бе построена есента на 1945, половин година след войната. Местните съседни имаха обичая да я наричат забравена от Бог или поне от домоуправителя. Представляваше пететажна тухлена съборетина на близо 60 години с трийсетина апартаментчета от една-две стаи и кухня, дето отдавна плачеше както за саниране на фасадата, така и за подмяна на електрическата инсталация и всичко останало.

Те и наемателите бяха виждали по-бели дни. Двайсетина от тях бяха самотници, повечето пенсионери. Освен това имаше осем възрастни двойки, всички пенсионери, както и жена на средна възраст, 49-годишна, живееше в двустаен апартамент с кухня заедно с пенсиониран по болест син на 29. Съседите, общо взето, го смятаха за чудак, иначе приятен, безобиден, та дори готов да помогне в случай на нужда, който винаги бе живял с майка си. Напоследък обаче бе останал сам, понеже майката бе получила мозъчен кръвоизлив и от няколко месеца лежеше в център за рехабилитация.

Единайсет от живущите там бяха абониран за ежедневник, шест „Дагенс Нюхетер“ и пет „Свенска Дагбладет“, и тъкмо Септимус Акофели вече година се грижеше ежедневно да им ги пуска в пощенските кутии. Към 6 часа всяка сутрин, без да пропусне нито веднъж.

В сградата на Хаселстиген 1 живееха общо 41 души. Или 40, по-точно казано, понеже единият от тях тъкмо бе убит, та още в четвъртък следобед полицията бе изготвила списък на всички обитатели, включително жертвата.

Освен това между обаждането в централата и списъка с живущите в сградата се бяха случили редица неща. Например криминален комисар Еверт Бекстрьом, инспектор на

полицията в Солна, бе пристигнал на местопрестъплението още в десет без дваайсет сутринта. Само три часа и половина, след като колегите му от екипа бяха получили известието, а при Бекстрьом това си бе същинска мълниеносна реакция.

Коего си имаше чисто лично обяснение. Предишния ден лекарят от медицинската служба на стокхолмската полиция го бе притиснал да обещае, че веднага ще промени начина си на живот, а медицинските алтернативи, които му изреди – ако Бекстрьом, така да се каже, си остане същият Бекстрьом, – бяха изкарали ангелите дори на този пациент. Поне дотолкова, че след трезвена вечер и нощ на будуване бе решил да върви пеша до новата си работа в Криминалния отдел на комисариата на Вестерурт.

Безкраен път до Голгота, приблизително 4 километра. Нескончаемо разстояние под безпощадното слънце от уютната му бърлога на улица Инедалсгатан на Кунгсхолмен до внушителния полицейски участък на Сундбюбергсвеген в Солна. При температура над човешката издръжливост, способна да сломи дори олимпийски шампион по маратон.